

“Yosh kitobxon” tanlovini tashkil etish va o‘tkazish tartibi to‘g‘risidagi NIZOM

I. Umumiy qoidalar

1. Mazkur Nizom Andijon davlat pedagogika instituti talaba-yoshlari o‘rtasida “Yosh kitobxon” tanlovini (keyingi o‘rinlarda – Tanlov) o‘tkazish tartibini belgilaydi.
2. Ushbu Tanlov talaba-yoshlar o‘rtasida kitobxonlik madaniyatini oshirishga qaratilgan ustuvor vazifalarni izchil amalga oshirishga yo‘naltirilgan.
3. Andijon davlat pedagogika institutida tahsil olayotgan kursidan va ta‘lim shaklidan qat’iy nazar barcha talaba-yoshlar Tanlovda ishtirok etish huquqiga ega. Bunda, “Yosh kitobxon”, “Kitobxon talaba” tanlovlarida 1-o‘rinni egallagan ishtirokchilar kelgusi yilda Tanlovda ishtirok eta olmaydi, faqatgina bir yildan keyin tashkil etiladigan Tanlovda ishtirok etishi mumkin.
5. Tashkiliy qo‘mita Tanlov nizomiga o‘zgartirish va qo‘shimchalar kiritish vakolatiga ega.

II. Tanlovning maqsad va vazifalari

6. Qadimiy va betakror diyorimizdan yetishib chiqqan buyuk alloma, adib va mutafakkirlarimizning boy ma‘naviy merosini, umumbashariy sivilizatsiya, madaniyat, dunyoviy va diniy ilm-fan taraqqiyotiga ulkan hissa qo‘shgan ulug‘ ajdodlarimizning noyob asarlarini asrab-avaylash, kelgusi avlodlarga bezavol yetkazish, ularning nodir merosini, ibratli hayoti va ijtimoiy faoliyatini har tomonlama chuqur o‘rganish va targ‘ib etish, yoshlarimizni o‘zlikni anglash, milliy va umuminsoniy qadriyatlarga hurmat ruhida tarbiyalash, ular o‘rtasida kitobxonlik madaniyatini keng ommalashtirish maqsadida tashkil etiladi.
7. Tanlovni tashkil etish orqali quyidagi vazifalar bajarilishi ko‘zda tutiladi: yoshlarning barcha qatlamlarini kitob o‘qishga da‘vat etish hamda kitob o‘qishga bo‘lgan qiziqish va intilishlarini qo‘llab-quvvatlash, joylarda adabiy muhit shakllanishiga erishish; yoshlar ongida Vatanimiz tarixi, milliy va umuminsoniy qadriyatlar, ijtimoiy hayot haqidagi tushuncha va bilim-ko‘nikmalarini yanada yuksaltirish; qadimiy va betakror diyorimizdan yetishib chiqqan buyuk alloma, adib va mutafakkirlarimizning boy ma‘naviy merosini, umumbashariy sivilizatsiya, madaniyat, dunyoviy va diniy ilm-fan taraqqiyotiga ulkan hissa qo‘shgan ulug‘ ajdodlarimizning noyob asarlarini asrab-avaylash; yoshlarni o‘zlikni anglash, milliy va umuminsoniy qadriyatlarga hurmat ruhida tarbiyalash, ular o‘rtasida kitobxonlik madaniyatini keng ommalashtirish.

III. Tanlovni tashkil etish va o‘tkazish tartibi, baholash mezonlari

8. Tanlovni tashkil etish va uni o‘tkazish vazifasi Tashkiliy qo‘mita zimmasiga yuklatiladi.
Tashkiliy qo‘mita:
tanlovni o‘tkazish borasida qaror qabul qiladi;
ekspertlar komissiyasi va hakamlar hay‘ati tarkibini tasdiqlaydi;
adabiyotlar ro‘yxatini tasdiqlaydi;
tanlovning asosiy bosqichlari va tartib-qoidalari haqida ishtirokchilarni xabardor qiladi;
barcha ishtirokchilar uchun teng sharoitlarni yaratadi; tanlov o‘tkazish borasida

oshkoralikni ta'minlaydi;

tanlov ishtirokchilari o'rtasida yuzaga keladigan nizolarni hal etadi; mazkur Nizomga asoslangan holda tanlovni o'tkazilishini tashkil etadi.

9. Tanlovga ishtirokchilar onlayn tarzda ariza topshirish orqali qabul qilinadi.

Tanlov to'rt bosqichda tashkil etiladi.

Birinchi bosqich tanlovning arizalar qabul qilish va guruhlar bosqichi bo'lib, unda tanlovda ishtirok etish istagini bildirgan yoshlardan arizalar qabul qilinadi va ishtirokchilar test sinovi asosida saralanadi.

Tanlovga arizalar birinchi bosqich boshlangan kunga qadar onlayn qabul qilinadi. Test sinovi oktyabr oyining ikkinchi o'n kunligida o'tkaziladi. Unda ariza topshirgan yoshlar ilmiy-ommabop, o'zbek va jahon adabiyotiga, buyuk adiblarimiz hayoti va ijodiga oid 25 ta test savollariga javob berishadi.

Har bir to'g'ri javob uchun 4 balldan belgilanadi. Test natijalariga ko'ra guruhlar kesimida eng ko'p ball to'plagan 1 nafar ishtirokchi (1 tadan ko'p ishtirokchi o'rtasida qayta test olish orqali saralanadi) keyingi (ikkinchi) bosqichda ishtirok etish huquqini qo'lga kiritadi.

Ikkinchi bosqich tanlovning yo'nalishlar bosqichi bo'lib, oktyabr oyining uchunchi o'n kunligida quyidagi 1 ta shart asosida o'tkaziladi:

“Tezkor savol-javob” sharti.

Ushbu shartda Ekspertlar komissiyasi tomonidan tavsiya etilgan adabiyotlardan tuzilgan 4 ta savolga 4 ta javob berish so'raladi. Ishtirokchi bilimini tekshirish maqsadida Hakamlar hay'ati tomonidan qo'shimcha savollar berilishi mumkin.

Ishtirokchilar savollarni bilet tortish orqali tanlaydi, tayyorgarlik ko'rish uchun vaqt ajratilmaydi, javob berish uchun 2 daqiqa vaqt belgilanadi. Mazkur shart uchun 100 ballgacha baho beriladi.

G'oliblikni qo'lga kiritgan ishtirokchilar (har bir yo'nalishdan 3 nafardan) to'rtinchi (fakultet) bosqichga yo'llanma oladi.

Uchinchi bosqich tanlovning fakultet bosqichi bo'lib, oktyabr oyining so'nggi haftasi davomida quyidagi 2 ta shart asosida o'tkaziladi:

“Badiiy asarlar bilimdoni” sharti.

Ushbu shartda Ekspertlar komissiyasi tomonidan tavsiya etilgan o'zbek va jahon adabiyotiga oid kitoblarning mazmun-mohiyati, g'oyasi va ahamiyatini ishtirokchilardan sharhlab berishi so'raladi. Sharhlash jarayonida ishtirokchi bilimini tekshirish maqsadida Hakamlar hay'ati tomonidan qo'shimcha savollar berilishi mumkin.

Ishtirokchilar badiiy asar nomini bilet tortish orqali tanlaydi, tayyorgarlik ko'rish uchun 1 daqiqa, javob berish uchun 2 daqiqa vaqt belgilanadi. Mazkur shart uchun 100 ballgacha baho beriladi.

“Tezkor savol-javob” sharti.

Ushbu shartda Ekspertlar komissiyasi tomonidan tavsiya etilgan adabiyotlardan tuzilgan 5 ta savolga 5 ta javob berish so'raladi. Ishtirokchi bilimini tekshirish maqsadida Hakamlar hay'ati tomonidan qo'shimcha savollar berilishi mumkin.

Ishtirokchilar savollarni bilet tortish orqali tanlaydi, tayyorgarlik ko'rish uchun vaqt ajratilmaydi, javob berish uchun 2 daqiqa vaqt belgilanadi. Mazkur shart uchun 100 ballgacha baho beriladi.

Har bir fakultetda g'oliblikni qo'lga kiritgan ishtirokchilar (jami 3 nafar) institut bosqichiga yo'llanma oladi.

To‘rtinchi bosqich tanlovning institut bosqichi bo‘lib, noyabr oyi davomida teletanlov shaklida, quyidagi 5 ta shart asosida o‘tkaziladi:

1- shart. “Badiiy asarlar bilimdoni” sharti.

Ushbu shartda biror asardagi syujetga oid epizod o‘qib eshittiriladi. Ishtirokchidan ushbu asar nomini topishi hamda uning mazmun-mohiyati, g‘oyasi va ahamiyati to‘g‘risida sharhlab berishi so‘raladi. Sharhlash jarayonida ishtirokchining bilimini tekshirish maqsadida Hakamlar hay‘ati tomonidan qo‘shimcha savollar berilishi mumkin.

Tayyorgarlik ko‘rish uchun 1 daqiqa, javob berish uchun 2 daqiqa vaqt belgilanadi. Mazkur shart uchun 100 ballgacha baho beriladi. Asar nomi to‘g‘ri topilganda 50 ball qo‘yiladi (topilmasa 0 ball) hamda ishtirokchiga asar nomini topolmasa ham sharhlash imkoniyati beriladi va 50 ballgacha baholanadi.

2- shart. “Tezkor savol-javob” sharti.

Ushbu shartda Ekspertlar komissiyasi tomonidan tavsiya etilgan adabiyotlardan tuzilgan 5 ta savolga 5 ta javob berish so‘raladi. Ishtirokchi bilimini tekshirish maqsadida Hakamlar hay‘ati tomonidan qo‘shimcha savollar berilishi mumkin.

Ishtirokchilar savollarni bilet tortish orqali tanlaydi, tayyorgarlik ko‘rish uchun vaqt ajratilmaydi, savol o‘qilishi bilan 10 soniya ichida javob berishi lozim, javoblar uchun 2 daqiqa vaqt belgilanadi. Mazkur shart uchun 100 ballgacha baho beriladi.

3- shart. “Buyuk mutafakkir va adib” sharti.

Ushbu shartda ishtirokchilar ulug‘ allomalar, o‘zbek va jahon adabiyoti namoyondalari nomini bilet tortish orqali tanlaydi, tayyorgarlik ko‘rish uchun 1 daqiqa, javob berish uchun 2 daqiqa vaqt belgilanadi.

Ishtirokchilardan ulug‘ allomalar, o‘zbek va jahon adabiyoti namoyondalari hayoti, faoliyati va ijodi haqida ma‘lumot berishlari so‘raladi. Ishtirokchining bilimini tekshirish maqsadida Hakamlar hay‘ati tomonidan qo‘shimcha savollar berilishi mumkin.

Har bir ulug‘ allomalar, o‘zbek va jahon adabiyoti namoyondalari to‘g‘risida ma‘lumot berganlik uchun 100 ballgacha baho beriladi.

4- shart. “She‘riyat” sharti.

Ushbu shartda ishtirokchilar Ekspertlar komissiyasi tomonidan tavsiya etilgan she‘riy parchani davom ettirishi hamda mazmun-mohiyatini sharhlab berishi so‘raladi.

Ishtirokchilarga tayyorgarlik ko‘rish uchun 1 daqiqa, javob berish uchun 2 daqiqa vaqt belgilanadi. Mazkur shart uchun 100 ballgacha baho beriladi.

She‘riy parchani topgani uchun 50 ball (aks holda 0 ball) hamda ishtirokchiga she‘riy parchani topolmasa ham sharhlash imkoniyati beriladi va 50 ballgacha baholanadi.

5- shart. “Kvest” sharti.

Ushbu shartda ishtirokchilardan berilgan adabiyotlar asosida tuzilgan boshqotirmalar, muammoli vazifalarni yechish talab etiladi. Ishtirokchilarga shartni bajarish uchun 60 daqiqa vaqt belgilanadi.

Mazkur shart uchun 100 ballgacha baho beriladi.

10. Tanlovning yo‘nalish, fakultet va institut bosqichlari bo‘lib o‘tadigan joyi, sanasi Tashkiliy qo‘mita tomonidan belgilanadi hamda 3 kun oldin ishtirokchilarga ma‘lum qilinadi.

11. Tanlovlar jarayonida foydalaniladigan savollar va testlar majmuasi Ekspertlar komissiyasi tomonidan tanlovning barcha bosqichlari uchun alohida

tuziladi, maxsus konvertlarga solinib, muhrlanadi hamda joylarga yetkaziladi.

12. Tanlovning institut bosqichida yuqoridagi shartlar mavzusi saqlangan holda, shartlar mazmuni va tartibi teletanlovga moslashtirilgan shaklda o'tkazilishi mumkin.

13. Tanlovning har bir bosqichida shoir-yozuvchilar, o'qituvchilar, jurnalistlar va boshqa mutaxassislardan iborat Hakamlar hay'atlari tuziladi.

Hakamlar hay'ati ishtirokchilarni baholashda ularning belgilangan kitoblarni o'qiganini tekshiradi hamda mohiyatini to'g'ri tushungani, til qoidalariga amal qilishi, aniq raqam va tahlillarga asoslanishi, fikrini bayon qilish qobiliyatini inobatga oladi.

14. Tanlovning saralash bosqichi o'tadigan kundan kamida uch oy oldin belgilangan kitoblar ro'yxati e'lon qilinadi.

15. Barcha shartlar bo'yicha umumiy ballar qo'shib hisoblanganda eng yuqori ko'rsatkichga erishgan ishtirokchi tanlov g'olibi deb topiladi. Agar ishtirokchilar o'rtasida umumiy to'plangan ballar teng kelib qolgan taqdirda, I, II va III o'rinlarni taqsimlash Hakamlar hay'ati a'zolari tomonidan hal etiladi. Bunda ballari teng kelib qolgan ishtirokchilarga qo'shimcha 5 tadan test savollari beriladi. Shundan so'ng ham ularning javoblari bir xil chiqsa, bu jarayon g'olib aniqlangunga qadar davom etadi.

16. Hakamlar hay'ati tomonidan qabul qilingan qarorga nisbatan qaror nusxasi berilgan sanadan boshlab 1 kunlik muddat ichida manfaatdor shaxs Tashkiliy qo'mitaga apellyatsiya tartibida shikoyat kiritish huquqiga ega.

17. Tashkiliy qo'mita 1 kunlik muddat ichida murojaatni ko'rib chiqib, quyidagi qarorlardan birini qabul qiladi va qaror nusxasini murojaat qilgan shaxsга yuboradi:

shikoyatni qanoatlantirishni rad etib, Hakamlar hay'atining qarorini o'zgarishsiz qoldirish;

shikoyatni qanoatlantirib, Hakamlar hay'ati qarorini qisman yoki butunlay bekor qilib, yangi qaror qabul qilish.

18. Tashkiliy qo'mita apellyatsiya tartibida shikoyatni ko'rib chiqishi bayonnoma bilan rasmiylashtiriladi.

IV. G'oliblarni taqdirlash

19. Tanlov g'oliblari quyidagi tartibda taqdirlanadi:

Institut bosqichining g'oliblari, qimmatbaho sovg'alar hamda diplom bilan taqdirlanadi.

V. Yakuniy qoidalar

20. Tanlovni o'tkazish bilan bog'liq sarf-xarajatlar quyidagi manbalar hisobidan moliyalashtiriladi:

Andijon davlat pedagogika institutining budjet va budjetdan tashqari mablag'lari;

jismoniy va yuridik shaxslarning homiylik xayriyalari;

qonun hujjatlarida taqiqlanmagan boshqa manbalar.

Tashkiliy qo'mita